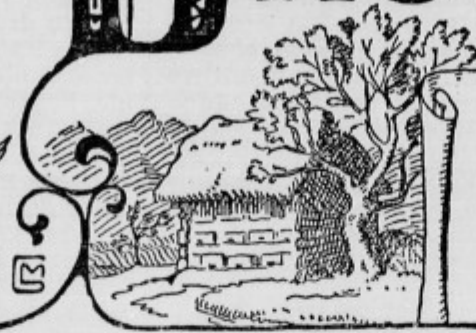

D RUŠTVENIK

DOMOLJUBOVA PRILOGA
POSVEČENA IZOBRAZBI
: IN NAŠIM DRUŠTVOM :

Stev. 2.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1911.

Leto III.

Občni zbor S. K. S. Z.

S. K. S. Z. je zborovala letos dne 29. januarja v prenovljenem »Starem strelišču«, v tistem strelišču, ki ima slavno preteklost, kjer se je pred desetletji in pred desetletji zbirala ljubljanska boljša družba, hrumela, zabavala se in zborovala. Staro strelišče, prenovljeni naš »Ljudski Dom«, namenjen kulturi in izobrazbi našega slovenskega ljudstva, je isti kraj, kjer je zboroval I. slovenski katoliški škof, na katerem so prvoborilci probujene katoliške zavesti med Slovenci pozvali na obrambo katoliških in naših narodnih svetinj slovensko ljudstvo, ne zaman, kakor kažejo naši uspehi na verskem, političnem, gospodarskem in kulturno-izobraževalnem polju našega naroda. S. K. S. Z. samo kot tako vežejo zgodovinski spomini na staro strelišče. Tu smo slavili s shodom in z velikanskim ljudskim banketom praznik, ko je naš vladika, ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič blagoslovil zastavo sv. Mihaela, katero smo v velikem slavnostnem izprevodu ponesli po blagoslovu iz Uršulinske cerkve na slavnostni prostor.

Nekdanje zbirališče ljubljanske gospe je zavzela danes demokratična »Slovenska krščansko-socialna zveza«, kjer se družita priprosti delavec z inteligentom, priprosta delavka z izobraženko. Lepi so prostori, namenjeni ljudski krščansko-socialni organizaciji, že zdaj, ko »Ljudski Dom« še ni popolnoma dodelan, a le že toliko, da se lahko preseli vanj naša ljubljanska krščansko-socialna organizacija, kjer se brez dvojbe razvije živahno, prenovljeno društveno izobraževalno delo.

Občni zbor S. K. S. Z. zboruje na galeriji, ki tvori sama kot taka lepo, prostorno dvorano, ki je večja kakor dosedanja dvorana S. K. S. Z. v »Unionu«, kjer bo imel odslej »Abstinent«

svojo brezalkoholno gostilno. Prostori »Ljudskega Doma« so greti s centralno kurjavo, moderno je vse preosnovano, lepa, z rdečim baržunom okrašena tribuna tvori predsedstveni prostor. Občni zbor otvori in vodi predsednik Zveze dr. Janez Ev. Krek.

Otvoritveni nagovor.

Predsednik Zveze dr. Krek pravi med drugim, da smo srečni in veseli, ker smo iz majhnih prostorov prišli v take velike prostore. Najprej smo se zbirali v tistih katakombah hiše »Katoliške družbe«. V tistem ozkem, skromnem prostoru smo imeli veliko uspehov. Držali smo skupaj, bili smo prijatelji. Če drže ljudje vneti skupaj, potem se tudi v slabih prostorih veliko doseže. Skrbimo zdaj, ko imamo lepe, velike prostore, da se bomo vneto v njih zbirali, da jih bomo ljubili, da postanejo ti prostori res, kar kaže napis, »Ljudski Dom«. Naj bi bili tudi ljudje zlati, naj se zbirajo v »Ljudskem Domu«, da ne bo kdo rekel, danes imamo zlate prostore, a lesene ljudi, med tem ko smo imeli včasih zlate ljudi, a lesene prostore. Vsak delaj na to, da bodo prostori »Ljudskega Doma« vedno napolnjeni z ljudstvom! (Živahno pritrjevanje in ploskanje.)

Tajniško poročilo.

(Poroča tajnik Ivan Štefe.)

Odbor S. K. S. Z. je imel v preteklem poslovnem letu 14 sej, v katerih se je večinoma bavil z zadevami, ki se tičejo organizacije naših društev na deželi in z deli za naš »Ljudski dom«, z deli, kako oživiti društveno življenje v njem. Tečaja na deželi je ljubljanska S. K. S. Z. priredila dva: v Ribnici in v Velikih Laščah, dne 21. julija 1910. se je v Ljubljani vršil občni zbor »Slovenskih krščansko-socialnih zvez«, na katerem sta bila posebno zanimiva referata o društvenih domovih in odrih. Zveza je bila zastopana z zastavo sko-

ro pri vseh večjih, posebno orlovskih prireditvah na deželi. V Ljubljani se Zveza v preteklem poslovnem letu ni toliko gibala, kakor bi bilo želeli, morili so jo v prvi vrsti njeni dosednji prostori, vendar je število novih članov narastlo za 22 in šteje moški oddelek sedaj 450 članov, o ženskem bo poročala tajnica ženskega oddelka. Iz novega »Ljudskega Doma« pa se bo razvilo novo organizacijsko delo in do veljave bomo pripravili načelo: Vsi naši somišljeniki v S. K. S. Z. — kdor ni član S. K. S. Z., ni naš somišljenik! Delo S. K. S. Z. je bilo, da se je letos katoliška zavest pri procesiji sv. Rešnjega Telesa v stolnici pokazala lepše kot druga leta. Huda izguba je zadela S. K. S. Z. s smrtjo požrtvovalne predsednice ženskega oddelka gospe Marije Manfredo, katere ni manjkalo s svetom in delom pri nobeni naši prireditvi. Njen spomin je Zveza lepo počastila ter ji hoče vedno ohraniti blag spomin!

Tudi letos je S. K. S. Z. vzdrževala razne tečaje: tako tečaje za knjigovodstvo, stenografijo, francoščino, laščino, poljščino, za šivanje in likanje, priredila je socialni tečaj. O teh tečajih bodo poročali gg. voditelji tečajev. Omeniti mi je pri tem, da se je iz tečaja za pouk poljščine razvilo »Društvo ljubiteljev poljskega naroda«, ki ga je poljska javnost pozdravila s posebnim veseljem in ki je razvilo že mnogo, četudi tihega dela.

Po inicijativi društvenega predsednika se je v naših društvih po celi Sloveniji vršila sijajna Ciril-Methodova proslava. Organiziral je to proslavo ljubljanski odbor S. K. S. Z. Ob tej priliki se je iz narodno-obrambnega oddelka S. K. S. Z. razvila »Slovenska Straža«. Zanimalo Vas bo gotovo, da bo »Slovenska Straža«, preden bo preteklo eno leto njenega dela, imela že 200 podružnic, zanimalo Vas bo, da je v teku dobrega pol leta svojega ob-

stanka imela dohodkov okoli 42.000 kron in je izdala že nad 28.000 K. Delo pri »Slovenski Straži« opravljajo ljubljanski odborniki in člani S. K. S. Z. Za naša društva je pri »Slovenski Straži« posebno važna zaloga skioptičnih slik, ki jih posojuje društvom.

O dramatičnih prireditvah je letos suho poročilo. Kjer ni pravih prostorov, se tudi pravo delo razviti ne more. Odsek S. K. S. Z. »Ljudski oder« pa kljub temu ni držal križem rok. Pripravil je za naše bodoče delo celo vrsto iger tako, da je pripravljen za naš uovi oder v »Ljudskem Domu« bogat repertoar, odsek je napravil načrt za dram. šolo v novem »Ljudskem Domu«, ki bo res prava izobraževalna šola za naš igralski naraščaj in za one, ki že sodelujejo na naših odrih. Ne bo se poučevalo samo o igranju, o maskiranju, o garderobi, ampak veččaki bodo predavali tudi o razvoju gledališča in dramatike, o slovenski literaturi itd.

Po zadnjem občnem zboru do danes je bilo v dvorani S. K. S. Z. 24 javnih predavanj. Vsem dosedanjim gospodom predavateljem in vsem onim, ki bodo tudi v bodoče postavili svoj trud v službo izobraževalnega dela S. K. S. Z.: najlepša hvala! Poleg predavanj v dvorani S. K. S. Z. je pa S. K. S. Z. priredila tudi par velikih predavanj s skioptičnimi slikami v veliki dvorani »Uniona«, tako da je bilo vsega skupaj torej 29 predavanj, za 13 več kot lani. Pri predavanjih v veliki dvorani je letos prvič deloval novi dragoceni skioptikon.

Ta ljudska izobraževalna prizadevanja S. K. S. Z. so našla marsikje premalo zanimanja, pač pa je visoki deželni odbor naklonil S. K. S. Z. za njene tečaje podporo 4000 K. Hvaležni smo za to podporo, dasi mora vsakdo pripoznati, da je to jako malenkostna podpora. Nečuvno pa je, da si upa ob tem list ljubljanskega liberalnega nazadnjaštva pisati, da je dal deželni odbor to podporo, da bo S. K. S. Z. redila nekaj lenuhov.

Orlovska organizacija, ki ima svoj sedež v S. K. S. Z., se je tudi v preteklem letu ravno po zaslugi ljubljanskih članov S. K. S. Z. krepko razvijala. Napredovali smo pa krepko tudi na glasbenem polju. Članica S. K. S. Z. »Ljubljana«, ki se smatra kot glasbeni odsek S. K. S. Z. in ki se vedno bolj združuje z njo, je vodila glasbeno šolo in glasbeni poduk v Ljubljani. To delo je požrtvovalno, brezplačno vodil in nadziral g. Anton Svetek. Hvala mu! To delo so ž njim opravljali člani S. K. S. Z. in je tudi to delo smatrati za izobraževalno delo S. K. S. Z. V glasbeni šoli smo imeli nad 60 gojencev, v šolskem zboru deklic in dečkov nad 260 grl, mešani zbor pa šteje že sedaj nad 160 članic in članov.

Današnji občni zbor S. K. S. Z. pa naj bo začetnik novega našega napredka, iz novega »Ljudskega Doma« naj doni vsem somišljenikom naš klic: Na-

predujmo, izpopolnimo našo izobraževalno organizacijo! (Živahno pritrdjevanje.)

Spomin rajni predsednici ženskega oddelka S. K. S. Z.

Dr. Krek: V svojem otvoritvenem nagovoru namenoma nisem opomnil nobenega dogodka v minolem letu. Tudi s svojega stališča globoko obžalujem, ker nas je zapustila neutrudljivo delavna predsednica ženskega oddelka S. K. S. Z. Marija Manfredo. Naj bi ostal spomin blage pokojnice vedno med nami. S. K. S. Z. naj bi pokazala ta spomin tako, da bi romala enkrat na leto, morebiti majnika meseca, na Šmarno Goro, kamor je rajnica telikrat pohitela z nami.

Z lastnim delom.

Želim, da postavimo vse svoje delo na lastno moč in lastno silo. Svoje polje orajmo, sejmo in obdelujmo z lastnim delom, s svojimi močmi.

Boj na kulturnem polju.

Iz tajniškega poročila zvenita korajža in bojno razpoloženje. Podčrtam, da naše delo napreduje. Zdaj lahko pričnemo boj z nasprotniki tudi na kulturnem polju. Mi smo dozdej skromno delali. Nismo se zmenili za nasprotnike, ki so kričali, da je naše delo za nič. Danes smo že toliko močni, da lahko začnemo z bojem proti nasprotnikom tudi na kulturnem polju. Za boj niso dovolj veliki prostori, ampak treba je velike korajže. Ta korajža je odmevala v poročilu tovariša Štefeta in ta korajža mora postati nas vseh skupaj stalen program.

Tajniško poročilo obvelja brez ugovora.

Delo ženskega oddelka S. K. S. Z.

(Poroča tajnica in blagajničarka Pavla Vider.)

Nekako tesno mi je pri srcu, ko moram danes sama poročati o vsem delovanju ženskega oddelka S. K. S. Z. Prejšnja leta mi je vedno odprla pot rajna gospa Manfredova, požrtvovalna in neustrašena predsednica. Od leta 1902, ko se je otvoril ženski oddelek S. K. S. Z., pa do zadnjega časa, ko je resno obolela, je neumorno delovala za to društvo. Še na smrtni postelji je mislila na nas ter prosila odbornice, da naj ne pozabijo na to društvo ter da naj s podvojeno pridnostjo delujejo naprej, da bo procvitalo in se širilo. Temelj nam je postavila takorekoč ona, nad katerim se sedaj dviga — lahko rečem — močno društvo, ki šteje danes 615 rednih, 10 podpornih in 2 ustanovni članici. Od teh se je poučevalo v šivanju 46 članic. Likanje in vzenje se ni moglo poučevati, ker ni bilo za to primerne prostora. V šivanju je poučevala ga. podpredsednica Križajeva, za kar se ji v imenu društva iskreno zahvaljujem. Dalje se je poučevalo v narodnem in cerkvenem petju, katero sta vodila g. učitelj Javoršek in g. Čerinič. Zabavnih večerov pretečeno po-

slovno leto ni društvo nič priredilo, kar je bilo prireditve v začetku preteklega koledarskega leta, so bile vštete v laniški občni zbor. Preteklo jesen pa radi žalovanja po umrli gospe predsednici in pa radi premale dvorane nismo mogle nobenega zabavnega večera prirediti. Kakor vsako, tako je tudi pretečeno leto društvo obhajalo svojo obletnico s sveto mašo in cerkvenim govorom ter skupnim svetim obhajilom društvenic. Napravile smo tudi majnikov izlet na Rožnik s sv. mašo in s cerkvenim govorom. Društvo se je udeležilo tudi 26. maja procesije Sv. Rešnjega Telesa, dalje 10. julija shoda »Slovenske Straže«, dne 17. julija blagoslovljenja kapelice Srca Jezusovega v Rožni dolini. Nadalje je še zadnjikrat poročala rajna gospa predsednica pri glavni skupščini dne 21. julija o delovanju in obstoju ženskega oddelka. Društvo se je tudi udeležilo protestnega zborovanja dne 20. novembra proti rimskemu županu Nathanu. Odborovih sej smo imele 12, pri katerih so se reševale stvari, ki so razvidne v društvenem zapisniku.

Dne 9. oktobra je umrla naša vrla predsednica, katerega dne se bo naše društvo vedno z žalostjo spominjalo. K njenemu pogrebu so prihiteli vse odbornice, da jo spremijo z zastavo in vencem k večnemu počitku. Tudi mnogo drugih članic in članov je skazalo svojo ljubezen rajni gospe predsednici s tem, da so jo spremili do hladnega groba. Z zastavo in vencem je spremilo društvo k večnemu počitku tudi članice: gospo Antonijo Volta, gđe. Zalar, go. Kocmur, go. Vodnik in go. Vesel.

Dohodkov je imelo društvo v preteklem letu 781 K 80 v, izdatkov pa 760 K 37 v. Prebitek znaša 21 K 43 v.

Ženska organizacija v »Ljudskem Domu«.

Dr. Krek: Ob tej priliki, ko smo čuli poročilo o delovanju »Zvezinega« ženskega oddelka, pozdravljam prihod »Katoliškega društva za delavke« v »Ljudski Dom«. Naj bi naš oddelek in »Katoliško društvo za delavke« delovalo vzajemno, sestersko vsestransko. Praktično se bo lahko veliko več skupno doseglo, kakor do zdaj.

Računsko poročilo S. K. S. Z. za l. 1910.

(Poroča blagajnik Sedmak.)

Dohodkov je imela S. K. S. Z. 1910 419 K 75 vin., stroškov pa 411 K. Članov je pristopilo leta 1910 rednih 22 in 1 ustanovnik. Člani »Čebelice« imajo vloženih 2600 K.

Poročilo o poslovanju knjižnice.

(Poroča knjižničar Peter Bizjak.)

Knjižnica šteje 1934 knjig. Izposodilo se jih je 1663. Knjižničar želi, naj bi se knjige pravočasno vračale. Predlaga: »Kdor ne vrne izposojenih knjig pravočasno, naj plača od knjige globo 2 vin. prvi, drugi teden pa 4 vin., za manjše knjige, za večje knjige po preteku enega meseca prvi teden po 2, drugi teden po 4 vinarje dnevno. Predlog obvelja.

O delu Orlov.

(Poroča načelnik Zveze Orlov Vojteh Jeločnik.)

Zveza Orlov obstoja tri leta. Ustanovila se je dne 10. novembra 1907, ko je obstojalo samo 11 odsekov. Danes po treh letih je združenih v Zvezi Orlov 128 telovadnih odsekov. Od teh jih pripada Kranjski 96, Goriški 19, Štajerski 12, Trstu pa 1. V teh treh letih je naša organizacija tako napredovala, da jo pozna vsa širša javnost. Združena je v nji vsa ogromna večina slovenske kršćanske mladine. Predsedstvo Zveze Orlov je imelo pretečeno leto 44 sej. Odbor Zveze Orlov pa je imel dve seji, in sicer prvo dne 5. junija 1910. v Gor. Logatcu in dne 4. septembra 1910. na Brezjah. Pretečeno leto je priredila Zveza Orlov pri vseh okrožjih mladeniške tečaje. Tečaje je vodilo predsedstvo Zveze Orlov, telovadbo pa Zvezin vadiateljski zbor. V času od 14. do 27. novembra 1910. se je vršil izobraževalen mladeniški telovadski tečaj. Zveza Orlov šteje danes 3691 članov. Telovadcev je 2526, netelovadcev 407, podpor-nih članov 758. Javnih telovadb je bilo pretečeno leto 151, izletov 473, predavanj 661. Uniforme ima 1887 članov. »Mladosti« prihaja na vse odseke 1171.

Socialni kurz.

Tečaj je vodil g. urednik Fr. Krhne, ki je podal sledeče poročilo: V socialnem tečaju so se obravnavala razna vprašanja iz sociologije, predvsem razni socialni sistemi; v prvi vrsti program kršćanskih socialistov in socialnih demokratov. Nadalje je prišlo na razgovor izmed socialnih problemov delavsko vprašanje. Podrobno smo obravnavali: vzrok delavskega vprašanja, delavsko varstvo v raznih državah, delovna pogodba, delavska plača, strokovna organizacija, štrajki, razsodišča in socialno zavarovanje. Tečaj se vrši vsak četrtek ob 6. uri zvečer v prostorih S. K. S. Z.. Udeležba je bila povoljna. 15 do 30 oseb, večinoma iz delavskih slojev.

Stenografski tečaj.

(Poroča profesor Vagaja.)

Tečaj se je pričel dne 15. novembra in je bilo dosedaj 18 ur. Začetkom se je oglasilo samo 14 oseb, prihaja jih pa sedaj 18.

Knjigovodski tečaj.

(Poroča knjigovodja Gogala.)

Knjigovodski tečaj S. K. S. Z. se je otvoril v prostorih Slovenske trgovske šole dne 21. novembra 1910, h kateremu se je vpisalo 15 slušateljev in slušateljic. Tečaj se je vršil dosedaj vsako soboto od 8. do 10. ure zvečer, sedaj se je prestavil na sredo ob istih urah, ker ta dan obiskovalcem bolj konvenira.

Pouk v italijanščini.

(Poroča kanonik dr. J. Koren.)

Podučevalo se je štiri ure na teden v dveh skupinah. V prvi skupini (ponedeljek in četrtek) je bilo udeležencev 17, v 2. skup. (torek in petek) pa 9.

Državnopravni tečaj

je vodil poslanec Evgen Jarc. Udeležba povoljna. Razpravljalo se je: Občina in njene naloge, zlasti je polagal predavatelj važnost na to, da se seznanijo slušatelji s težnjami, ki se tičejo stanovaljske preskrbe. Vsakemu predavanju je sledila živahna, zelo informativna in poučna diskusija.

Francoski in poljski tečaj.

Francoščino je poučeval profesor dr. Jerše. Udeležencev je bilo 40, ki so se pridno učili in dosegli lepih uspehov v jeziku diplomatov.

Poljščino je poučeval dr. L. Lenard. Udeležba je bila tudi tukaj prav dobra.

Odbor ženskega oddelka S. K. S. Z.

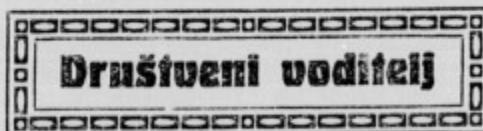
se je izvolil in konstituiral sledeče:

Predsednica: ga. Cernič Katarina; podpredsednica: ga. Križaj Matilda; tajnica in blagajničarka: gospica Pavla Vider; odbornice so gg.: Jakopič Ana, Jakopič Katarina, Jesih Rezika, Kovač Marija, Kremžar Uršula, Ložar Helena, Potrato Fani, Sadar Margareta, Štrus Marija, Švajcer Ivana, Tomc Marija, Verber Amalija, Vrečko Ivanka, Zakrajšek Ivanka.

Moški odbor S. K. S. Z.

Na predlog dr. Krekov so bili v moški odbor na novo izvoljeni: Dr. Pogačnik, Ivan Traven, J. Jovan, Anton Svetek, B. Remec, dr. Merhar, Michael Moškerc, v odboru pa še ostanejo: dr. Krek, Luka Smolnikar, prof. Jarc, dr. Jerše, Sedmak, Peter Bizjak, Ivan Stefe. V pomožnem odboru so: dr. Pegan, Ant. Volta, Cernič, Gorjup, Kos, dr. Zajc, Kregar, dr. Adlešič, J. Kalan, dr. Korošec, dr. Lenard, Urbančič, Jež, profesor Dermastija, prof. Vagaja, Fr. Kerhne, knjigovodja Gogala.

Po volitvi zaključil dr. Krek zborovanje. Zborovalke in zborovalci so si nato pod vodstvom odbornikov S. K. S. Z. ogledali prostore novega »Ljudskega doma«.

TEČAJ ZA DRUŠTVENE ODBORNIKE.

Jasno je vsem delavcem v naših društvih, da društva dosegajo le tedaj svoj namen, izvršujejo svojo nalogo, če imajo delaven in izvežban odbor. Toda sam od sebe se ne more izvežbat. Pri večini društvenih sej se posvetuje samo o tekočih društvenih zadevah. Res, da je to glavna stvar, da se rešijo tekoči posli, toda izobrazba odbornikov v sejah ne sme izostati. Odborniki naj ne sodelujejo le mehanično, temveč naj se izvežbajo tako, da bodo našo stvar lahko branili pred nasprotniki in pospeševali naše izobraževalno delo. Ponekod se v društveni seji poda odbornikom kratek pouk, toda to ima le malo uspeha.

Zato bi priporočali posebne tečaje za odbornike, katerih bi se po priliki lahko udeležili tudi drugi društveniki. Tečaj se priredi, kadar dopušča društveno delo. Lahko se vrši v poletnem času.

Določi se tvarina, ki naj bi se obravnavala in pa čas, kdaj bi se vršil. Vsak teden je lahko po ena odborova seja in na teh se zaporedoma obravnava n. pr. naloga izobraževalnih društev, naloga odbora, posameznih odbornikov, delo odborovo v poletnem in delo v zimskem času itd. Pri taki seji je kratko predavanje o teh nalogah in potem prost razgovor. Jasno je, da to ne more biti brez koristi za društven razvoj. Tak tečaj pa se pri dobri volji dá napraviti skoro v vsakem društvu.

KAJ LAHKO STORI DRUŠTVENI ODBOR PROTI ALKOHOLU?

Protialkoholno gibanje je v tem, da pobija uživanje alkohola ali vsaj neizmerno uživanje opojnih pijač (vina, piva, žganja). Posebna društva so za to ustanovljena, ki zahtevajo ali popolno zdržnost opojnih pijač ali vsaj zmernost. Dolžnost naših društev je podpirati to gibanje.

Ravno odborniki društva v tem pogledu veliko lahko naredijo. Občujejo s posameznimi društveniki ali pridejo v dotiko z njih starši, prilike je torej dovolj, da opozoré na škodljivost alkohola.

Pri takem razgovoru se lahko opozori na škodljivi vpliv alkoholnih pijač. Alkohol škoduje prebavnim organom, slabi kri in živčevje. Vpliva na možgane, vsled česar trpi jasnost in trdnost mišljenja in volja postane slabotna. Alkohol zmanjšuje telesno moč.

Kar zadeva duševno stran človekovo, je jasno iz vsakdanjega življenja, da alkohol dela človeka surovega, nedostopnega za kako plemenito vzvišeno reč. Pijanec ima zmedene pojme, kaj je dovoljeno, zato se ni čuditi, da stoje pijanci toliko zločinov.

Koliko milijonov se vsako leto izmeče za alkoholne pijače in ti milijoni se ne porabijo v to, da pospešujejo ljudsko izobrazbo, dobrotelne naprave itd., temveč za to, da človeka ponižujejo, da slabe njegove duševne, pravne in telesne moči. V vojskah minulega stoletja je padlo 7 1/2 milijona ljudi, a alkohol jih je uničil samo zadnjih 30 let veliko več. Tožimo nad velikimi davki; a velik del teh davkov rabita država in dežela za norišnice, jetnišnice in bolnišnice. A v teh zavodih je največji del takih, ki so ljubili alkohol.

Na ta način ta ali oni odbornik opozarja lahko na škodljivost alkohola. Tvarine nudi dovolj »Zlata Doba«.

A ne samo, da povdarja slabo stran alkohola, temveč naj opozarja na to, da je že kot človek, posebno pa še kot kristjan dolžan se premagovati, da pije manj ali celo nič. In s tem si ravno utrdi voljo da se ne uda vsakemu nagnjenju.

Kratko povedano obstoji delo društvenih odbornikov v tem:

1. Da društvenikom ob raznih primernih prilikah pojasnujejo škodljivost alkohola. Pri tem seveda naj ne bodo vsiljivi in nadležni.

2. Da dajo sami drugim lep zgled. Slab vtis napravi, če kdo svari druge pred škodljivim vplivom alkoholnih pijač, sam se pa ne vzdrži.

3. Da dela na to, da se pijača nadomesti s plemenitim razvedrilom in da se člani udeležujejo društvenih prireditvev in da sodelujejo v raznih odsekih. Članom treba večkrat povdarjati, da je še kaj lepšega, kakor pa vsa zakajena pivnica z njenim hruščem in vpitjem in zato naj se opozarja posebno v mestih na razne muzeje ali izlete itd.

Dolžnost odbornikov torej je, da svare pred škodljivim vplivom alkohola. Zato naj delajo na to, da se člani zavzamejo za društvo, da se jih navduši za lepe društvene uzore in s tem bodo izvrševali praktično društveno delo.

Društveni vestnik

S. K. S. Z.

S. K. S. Z. je dobila posebnega tajnika. Tajništvo ima svoj prostor v I. nadstropju »Ljudskega doma« v zvezini sobi. Vsak dan zjutraj od 8. do 10. in popoldne od 5. do 1/2 8. je tajnik vsakomur izmed naših organizacij na razpolago.

Vsa pisma naj se naslavljajo: **Tajništvo S. K. S. Z., Ljubljana, »Ljudski dom«.**

DOPISI.

»Upor Bohinjcev« na Jesenicah. V ned., 22. m. m., so igrali na Jesenicah v »Domu« Kat. del. društva izvirno igrano »Upor Bohinjcev«, ki jo je spisal kopriški župni upravitelj g. Fr. Steržaj. G. pisatelj se je zamislil v prezanimivo dobo, ko se je borilo naše ljudstvo za »staro pravdo« in je zasnoval na podlagi temeljitih zgodovinskih študij petdejsko dramo, ki se mu je izborna posrečila, kar je pričal večer 22. t. m. v jeseniškem »Domu«. Ker živi g. pisatelj že delj časa med bohinjskim ljudstvom, zato pozna v dno duše njegov značaj. Osebe, ki nastopajo v igri, so res pravi Bohinjci, trdi, kakor izklesani iz svojih skal, a tudi mehki kakor cvetke njihovih planin. Igravci so vrlo dobro pogodili svoje vloge, saj se v mnogih izmed njih pretaka v resnici bohinjska kri. Želeli bi, da bi se kar mogoče zamislili v bohinjski ali vsaj gorenjski dialekt; ta nesrečni »a« se na koncu tako neprijetno sliši! Prizori, ki se vrše na »semnju«, naj bi bili še živahnejši; glavne osebe morajo tedaj govoriti kar mogoče glasno in razločno, da se jih sliši iz sestanjskega šuma, ker se prav tu odloči nadaljni razvoj in konec igre. Inszenacija, obleka itd. je bila dobro po-

gojena. Zelo naravno je bilo n. pr. pozorišče v prvem dejanju v Češnjici »na gorici« — čisto pravi studenec s koritom, ali v drugem dejanju, ki se godi v gorah (na »Sušeh« nad Srednjo vasjo), kjer je bil izborno narejen planinski stan, ravno tako nam je četrto dejanje dobro predočevalo cerkveno žeganje ali »semenje« okoli cerkve. — Udeležba je bila ogromna. Mnogo jih ni več moglo dobiti prostora. Izborno je sviral med pavzami društveni orkester pod vodstvom g. kaplana Kogejca. Igra se ponavlja v nedeljo 29. t. m. Obeta se mnogo udeležbe iz Bohinja. Naravno je, da so prostemu narodu najbolj všeč igre, ki so vzete iz njegovega življenja. Kar je »gospokega«, pretiranega ali iz razmer, ki jih ljudstvo ne pozna, mu ne ugaja, kar je čisto naravno. Zato želimo, da bi nam podal g. pisatelj, ki tako globoko pozna svoj narod in mu je tudi tako pri srcu, še kaj takih del. Sploh naj bi posvetili naši pisatelji svoje zmožnosti rajši takemu delu, kakor pa solzavim črticam in neprebavljivim pesmicam, ki se naše ljudstvo iz njih norčuje, ako morda še ne vedo, in se jim zdi ta roba silno neumna. Upamo, da ko g. pisatelj svoje delo opili in izroči javnosti, postane ta njegova ljudska igra kakor n. pr. »Divji lovec« ena najbolj priljubljenih našim odrom. Posvetil jo je kršč. jeseniškemu delavstvu, za kar je zahvalil g. pisatelja v prisrčnih besedah po predstavi g. predsednik del. društva g. Krivec. Naj bo obenem to tudi nova prijateljska vez, ki bo družila delavsko in kmečko ljudstvo!

Vipava. Zavedna vipavska dekleta ustanovila so v izobraževalnem društvu dekliški odsek »Bogomila«. Njihov namen bil je združiti vsa poštena dekleta, da čednostno preživijo mladostna leta, da se s pravim krščanskim življenjem pripravljajo za bodoči poklic verne slovenske gospodinje. Naredila so torej vipavska dekleta sveto zavezo: »Zveste ostati v delu in življenju Bogu, Mariji in domovini! To je njih ustanovni klic, to njih geslo. — Vipavska »Bogomila« je bila ustanovljena dne 10. aprila 1910., ima sedaj devet mesecev svojega obstanka, sklenilo se je pa z novim letom račun delovanja podati, ter se sklical občni zbor dne 22. januarja. Naj v kratkem podamo poročilo delovanja »Bogomile«. Za voditeljico »Bogomile« je vrta gđ. Tončka Miler. Seje prirejale so se redno vsakih 14 dni in prepričevalno zamoremo trditi, da so redne seje velika podlaga k obstoju in napredku vsakega društva. »Bogomila« prirejala je članicam razne podučne sestanke. Prvi sestanek 12. junija 1910. Spored: 1. Pozdrav voditeljice. 2. Govor: »Devica Orleanska« — vzor mladenkam, govori gđ. Franica Silvester. 3. Voditeljica bodri tovarišice k skupnemu vzajemnemu delovanju. 10. julija 1910 priredila je »Bogomila« veselico v proslavo sv. Cirila in Metoda s krasno igro »Cvetina Borogradska«. 15. avgusta 1910 se je ponovila omenjena igra. H sklepu napravilo se je srečanje v ko-

rist osirotelih otrok. Sestanek 28. avgusta 1910: 1. Pozdrav. 2. »Življenje ni praznik«, deklamirala gđ. Julka Krhne. 3. »Kako zamoremo narodu koristiti«, govori gđ. voditeljica. Sestanek 25. septembra 1910: 1. »Dekliška budnica«, deklamirala gđ. Marica Petrič. 2. »O izobrazbi srca mladenke«, govorila gđ. Franica Silvester. 3. »Kaj mora dekle o gospodinjstvu vedeti«, govorila gđ. voditeljica. 4. »O ženskem vprašanju«, govoril preč. g. dekan Lavrič. Sestanek 30. oktobra 1910: »Na semnju«, deklamirala gđ. Julka Krhne. »O najplemenitejših vzgojnih sredstvih«, gov. gđ. Silvestrova. »O gospodinjstvu«, govorila gđ. Tončka Miler. Sestanek 11. decembra 1910: »Kako se mora mladenka obnašati v družini«, govorila gđ. Silvester. »Moč misli«, govorila gđ. Franja Kariževa. Gđ. voditeljica govori o narodnoobrambnem delu, vsaka članica naj rabi izključno le one stvari, ki so izdane v prid »Slovenski Straži«, agitirati mora v to pri vseh slovenskih gospodinjah. Omeni tudi znake »Dekliške zveze«, katere članice s ponosom nosijo. Na občnem zboru govoril nam je preč. g. kaplan Rihtar »O domačiji in tujini«. Preč. g. govornik stavi poziv na »Bogomilo«, da bi »druževala v svoj odsek vsa dobra dekleta in skrbela, da se zavzamejo za domačijo, da jo vzljubijo in ne silijo v tujino. »Bogomila« naj vzbudi v dekletih ljubezen do dela in sicer do najpriprostejšega kmečkega dela, naj pa tudi ohrani stik z onimi dekleti, ki gredo v tujino, da skrbijo in se zanimajo zanje. Čim močnejši bo plamen ljubezni do domačije, tem bolj bo uspevala »Bogomila« tem večji bo njen ugled pri ljudeh. Dopravljeno pravilno izvršil se je prvi občni zbor »Bogomile« v Vipavi. Gotovo bodo ostale udeleženkam v vedno blagom spominu. V potrdilo naše dobre stvari nam je, da se je oglasila nova vrsta zavednih deklet v sprejem. Naj bi naša lepa Zveza še nadalje čvrsto uspevala, to dodeli ljubi Bog in prečista Devica Marija!

Dobrič. Veselo življenje se je začelo v našem izobraževalnem društvu. Knjižnica se je preuredila in šteje že nad 320 knjig. Udje se je pridno poslužujejo; pa tudi novi se vedno oglašajo. Nad vse pričakovanje pa nas je presenetilo društvo s predstavami »Vaški skopuh« in »Prepirljiva sosed«. Kaj takega nismo pričakovali. Igralci so izvršili vsak svojo vlogo tako izvrstno, kakor bi bili Bog ve kako vajeni, in vendar so z večine prvokrat nastopili. To je bilo potem govorjenje. Nekaterim se je ta prizor bolj prikupil, drugim oni; vsi, ki so se udeležili predstave, so sklenili: Prihodnjič grem zraven, če ne vem kaj. Druga igra je bila pa kaj poučna. Naj bi si ljudje pač vzeli k srcu nasvet, da je boljša kratka sprava, ko dolga pravda! — Fantje, razveselilo nas je, da ste se toliko potrudili. Le pogumno naprej po poti, katero ste vi izbrali! Drugi pa nikar strahu in nesametnih predsodkov in pristopite v dru-

štvo! — Kakor čujemo, se tudi dekleta pripravljajo na neko igro. Bomo videli!

Iz Vrhpolja pri Moravčah. V nedeljo, dne 5. februarja, je priredil deklški odsek tukajšnjega izobraževalnega društva dve igri: »Boj za doto« in »Krščena miška«. Prvikrat so nastopila naša dekleta, a že v prvič so žela občo pohvalo; zlasti glavne vloge so bile v dobrih rokah. Dekleta, le pogum in tako dalje! Ne strušite se nasprotnikov, četudi se norčujejo. Delujte v blagor sebi in društvu! Bodite vztrajne, kajti srčnost velja! Le z veseljem nam napravite še v drugič prijetno zabavo!

Iz Motnika. Katol. slov. izobraževalno društvo vabi k svojemu prvi predstavi dne 19. februarja, ob 3. uri popoldne v nekdanjih šolskih prostorih »pri Matijevčku« s sledečim sporedom: 1. Gregorčič: »Življenje ni praznik«, deklamacija. 2. »Hej Slovenci«, »Tam za gor«, »Lepa naša domovina«, poje društveni moški zbor. 3. Gregorčič: »Kmetijski hiši«, deklamacija. 4. »Lipa zelenela je«, »Od Urala«, poje društveni moški zbor. 5. Gregorčič: »Oljki«, deklamacija. 6. Enodejanka: »Krčmar pri zvitem rogu«. 7. Šaljivi prizor: »Kmet in fotograf«. Vstopnina: sedeži 40 vin., stojišča 20 vin. Ker smo si napravili nov oder, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Cerklje na Dol. Na Svečnico so igrala dekleta v izobraževalnem društvu lepo igro: »Dve materi«, da ne bi zaostala za fanti, ki so na novega leta dan uprizorili božično igro: »Na betlehemskih poljanah«. Ker »Domoljub« ne mara hvaliti oseb, zato opustim hvalo.

Z Brda. V nedeljo, 5. svečana, je uprizorilo tukajšnje izobražev. društvo dr. Krekovo igro »Turški križ«. Ta zgodovinska igra je res lepa, in igrali so naši igralci in igralke splošno še dosti dobro, samo premalo so se v igro zamislili. Ker je bila večina igralcev prvič na odru, zato, dekleta, le pogum, prihodnjič bo že bolje! Pri celi prireditvi pa se je pred vsem pogrčalo lepo petje. Kje je ostal društveni ter cerkveni pevski zbor? Ne hoditi rakovo pot, pač pa krepko in navdušeno naprej!

Hrenovce. 29. januarja smo imeli prvi redni občni zbor Katol. slov. izobraževalnega društva. Po občnem zboru pa je prav poljudno predaval g. A. Mekinda ml. iz Postojne: »Razvoj društvenega življenja« in »Zemljiška odveza«. Udeležba velika: 130 članov je pokazalo ravno zanimanje za naše društvo. Članov pa šteje društvo sedaj že 150. Po predavanju pa so nas razveselili postojnski fantje s tamburanjem. Omeniti moramo tudi g. Antona Milharčiča, posestnika iz Hruševja, ker je prepustil društvu svoj harmonij, zakar mu iskrena hvala.

Naklo. Katol. bralno društvo v Naklem je preteklo leto velike reči zapričelo. Od zadnjega občnega zbora ustanovilo je knjižnico s poldrug sto vezanimi in nekaj nevezanimi knjigami.

Ustanovilo je telovadni odsek Orla, dve takorekoč najpomembnejši društveni napravi. Zaradi nepripravnih prostorov smo zaostali na dramatičnem polju. Zato bomo pa sedaj bolj krepko prišli. Društveni tajnik Jernej Zupan sedaj nabira nove društvene člane, pobira obenem namesto g. blagajnika zaostalo članarino; nabira za moški in ženski dramatični odsek za to sposobne osebe. Kdor ima veselje in želi igravec postati, moškega in ženskega spola, naj se sam pri njem oglasi, da ga vpiše. Spomladi pridejo zopet na vrsto predstave, predavanja, petje itd. Ženski odsek se namerava ustanoviti. Žene in dekleta, na noge, vpišite se v obilnem številu v društvo; veliko boste lahko storile v svoj kakor občni blagor. Program ženskega odseka boste izvedele pri občnem zboru, katerega bo društvo v kratkem priredilo, takoj ko bo vpisovanje članov oziroma pobiranje članarine v redu in vpisovanje v dramatični odsek dopolnjeno.

Cerklje pri Krškem. Poročamo o zadnjem četrtletju. Dne 25. septembra smo imeli občni zbor izobraževalnega društva. Pri tej priliki je govoril g. A. Marinček o namenu in programu društva. Drugih predavanj je bilo doslej še pet. Dne 11. decembra je predaval svetokriški kaplan Sedej o Portugalcih in Nathanu. V novem letu bodo tudi fantje sami začeli z govori. Tako je prav, le pogum; kdor sam sodeluje, se bolj oklene društva in ima od njega več haske. Jonov sin je lovil ribe, pa se je naučil loviti ljudi. — V društvo se je vpisalo več novih udov, le žal, da so fantje bolj redki, saj je društvo v prvi vrsti namenjeno njim. Pa jih je vendar že lepa četa, ki tvorijo, ker se pri Orlu uče discipline, zdravo in stanovito jedro društva. Na novega leta dan so igrali božično igro: »Na betlehemskih poljanah«. Hvala č. g. Omerzi in fantom za njih trud, pa tudi došli množici, ki je pomogla društvu blagajni. Sedaj se dekleta pripravljajo na igro: »Dve materi«. — Orel raste počasi. Prav so storili tisti, ki so ga ustanovili. Če je v začetku bolj malo članov, se pa tisti bolj tesno oklenejo med seboj in utrdijo. Deset se jih je v kroju udeležilo ustanovitve škocijanskega odseka. Sedaj po zimi imajo redne vaje v stari šoli. Na Skopicah se hočejo vaditi posebej, ker so predaleč proč. Kaže se, da jih bo tam kmalu več nego v Cerkljah. — Tudi v šoli je bilo nekaj predavanj. Gospod nadučitelj Bohinjec je s skloptičnimi slikami predaval enkrat o alkoholizmu in enkrat o mlekarkstvu, g. Lomšek je govoril o napakah pri vzgoji in g. Bertonec o pokorščini kot podlagi vzgoje. Za Božič smo pa videli lepe slike iz Jezusove mladosti.

Vipava. V sobi tukajšnjega izobraževalnega društva so se s ponedeljkom, dne 5. februarja, otvorili poučno-zabavni sestanki za moške. Isti se bodo redoma vršili vsak ponedeljek od pol osmih zvečer. Razgovori bodo o tem in

onem, kar pač se dnevno dogodi v naši občini, kar se sklene v deželnem zboru, kakor tudi državnem. O potrebah našega kmečkega, kakor tudi obrtniškega stanu. K tem sestankom, kakor je obljubil, bode z veseljem prihitel naš preč. g. dekan, kakor tudi gospod kaplan, naš deželni poslanec Prhavec in drugi. Moške naši, kateri ste začeli, hodite redoma in tudi druge naše moške pripeljite! — To je naš poziv: vsak naš mož in somišljenik, če je naš, mora iti z nami po poti, katero smo započeli. Moške, torej pogum!

Dobrepolje. Na Svečnico je naše sl. kat. izobraževalno društvo priredilo lepo igro »Dve materi«. Igra je na splošno zadovoljstvo gledalcev prav dobro uspela. Našim igralkam čestitamo in ključemo, da kakor do sedaj, tako tudi v bodoče pogumno na delo za pošteno zabavo med našim ljudstvom. Upamo, da se dekleta zopet kaj kmalu pokažejo na našem odru kot igralke. — V kratkem uprizorimo Orlj dve zanimivi igri. Prijatelje poštene zabave vabimo naj se udeleže v obilnem številu! — Od 15. februarja do konca marca se vrši pri nas gospodinjski tečaj. Oglasilo se je že lepo število deklet.

Kamnik. Zabaven večer je privabil 29. jan. v Kamniški dom mnogo članov društva »Kamnik« in meščanov in drugih gostov iz okolice. Veljal je ta večer vpojojenemu nadučitelju g. Centiču. Vsi povabljeni so čakali na slavljenca, ki ga je društveni predsednik pripeljal v dvorano med živahnim ploskanjem navzočih. Moški pevski zbor ga je najprej pozdravil s petjem, nato mu je g. Weibl v imenu društva izrekel pozdrav. Učenka Bolte je deklamirala pred slavlencem nalašč za ta dan zloženo pesem. Potem je gđ. Klančar kot naslednica v službi poklonila slavlencu dar učiteljskega osobja: lepo škatljo za cigare. Imela je še ena izmed kamniških dam nagovoriti g. Centiča in mu izročiti zlato uro, ki so jo kupile bivše učenke svojemu spoštovanemu učitelju. A šment je hotel, da ure ni bilo. Zakasnela ura je bila povod mnogim šaljivim opazkam; nazadnje — čez par dni — je pa vendar prišla v roke tistemu, ki mu je bila namenjena. Čast našim hvaležnim damam! Po oficijelnem delu smo se smejali padru-mazaču, ki je znal na originalen način zoberuvati in zlomljenim udom obveze nadevati. Tudi »Vedeževalka« nam je s svojo pretkanostjo povzdignila dobro voljo. Da je pomen večera še bolj razjasnil, je g. dekan dvakrat nazdravil slavlencu in njegovim načelom pri vzgoji mladine in izrazil željo, naj se ženstvo vedno drži istih načel.

Občni zbor katol. društva sv. Jožefa v Trzinu se je vršil 15. januarja v društvenih prostorih ob veliki udeležbi. Otvoril ga je g. predsednik Golé z lepim navdušenim govorom, v katerem je izjavil, da je ponosen, da načeluje najmočnejšemu društvu v Trzinu. Rednih članov je imelo društvo blizu 100, ženski odsek je štel 107 rednih in 69 pod-

pornih članic. Gotovo lep napredek v enem letu. Društvo je celo leto marljivo delalo na izobraževalnem polju. Gotovo ga ni društva na Kranjskem, ki bi bilo imelo toliko predavanj, nego naše. Vseh je bilo nad 30, med temi štiri javna. Poslušalcev je bilo povprečno po 100, včasih tudi nad 200 do 300. Priredilo je več zabavnih večerov s petjem, godbo na lok, tamburanjem in raznimi predstavami. Dohodkov je bilo v minulem letu 1458 K, stroškov 1291 K 73 vin. — Društvo ima svoj bolniški sklad, ki ima premoženja 606 K 77 vin. — O ženskem odseku je poročala tajnica gđna. Marek. Odsek je kaj živahno deloval. Imel je več sej. Udeležil se je polnoštevno pogreba podporne članice gospe Klofutar z zastavo in vencem ter zapel par žalostink ob grobu in pred hišo. Nabavil si je šivalen stroj, na katerem so se članice vežbale v šivanju. Priredil je tudi par javnih iger. Dohodkov je imel 1024 K 78 vin., stroškov 958 kron 83 vin. Ima jako lično dvorano z malim odrom, lepimi slikami, zlasti kip presv. Srca Jezusovega in podoba sv. Cecilije, katero nam je blagoslovil gosp. župnik ob Novem letu, krasita naše prostore. — Čvrsto se je gibal naš Orel. Imel je 24 sej. Priredil je 2 dobro obiskani igri, javno telovadbo in več pešizletov v Kranj, Naklo, Podbrezje, Gorice, Leše. Pohitel je k javni telovadbi na Jesenice, na Brezje, udeležil se seje Zvezine v Logatcu, otvoritve »Narodnega Doma« v Št. Ilju na Štajerskem. Bil je navzoč pri procesiji v Veliki noči

in sv. Rešnjem Telesu ter se polnoštevno udeležil v krajih cerkvenega praznovanja društvenega patrona svetega Jožefa. Dobil je novo telovadno orodje. Iz poročila brata Prešerna smo zvedeli, da je imel 1273 K 62 vin. dohodkov in 836 K 17 vin. stroškov. — Vsi odseki so torej imeli prometa 7449 K 90 vin. — »Čebelica« ženskega odseka je nabrala nad 600 K, mladeniškega pa nad 300 K. To kratko poročilo nam kaže, da se je pridno delalo celo leto. Uspehi ne bodo izostali.

Ajdovec. Naše pevsko in izobraževalno društvo »Škrjanček« je priredilo na Svečnico veselico. 11 fantov je nastopilo, ki so štiri pevske točke prav fino dovršili pod spretnim vodstvom gosp. organista Ferd. Šilha. Petju ste sledili dve igri: »Kralj Herod« in burka »Kmet in fotograf«. V obeh igrah so poskrbeli naši fantje tudi za smeh in so pokazali, da niso le dobri pevci, ampak tudi spretni igralci. Ljudje so se prav veseli razšli in si bodo v dobrem spominu ohranili dan, ko nam je pripravil naš vrli »Škrjanček« toliko prijetne zabave in razvedrila.

Iz Velikih Lašč. Ni še dolgo tega, kar so priredila dekleta tukajšnje Marijine družbe predstavo Sardenkove igre »Mater Dolorosa«, kjer so s svojimi preciznimi, mestoma naravnost mojstrskimi nastopi podala dokaz, kaj zmoremo z njimi in s kako izbornimi igralskimi močmi lahko razpolaga naša župnija. Lahko rečemo, da se pri težkih deklamacijah ni izgubila nobena

poteza, da ni bilo nobene neskladnosti, temveč da je po srečnem izboru gospe da voditeljica bila vsaka vloga v najboljših rokah. — Žal nam je le bilo, da ni bilo gospoda pesnika Silvina v naši sredini, ker bi mu bila predstava gotovo v največjo čast in ponos.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je le ena, posnemkov pa je več! Zato pozor! Zahtevajte in jemljite samo izvirne zavoje s s imenom s s
Kathreiner

Našim gospodinjam

Eno samo primero naj navedemo: **cikorijo**. Na prvi pogled se zdi ta stvar vsakemu malenkostna, češ, teh par krajcarjev, ki jih zdaj vsak mesec za cikorjo, saj to nima nobenega pomena. To pa ni res! Le pogledimo stvar bolj od blizu! Slovenskih rodbin je čez 140.000. Vsaka rodbina potrebuje na leto za 12 kron cikorje — to bi bilo skupaj nad poldrugi milijon kron. To so že lepi denarji in škoda bi jih bilo, ko bi šli leto za letom v tujino in bi mi ničesar od njih ne imeli! Kako bi nam jih bilo lahko žal! Saj je še ene krone škoda, če gre čisto v nič, kaj šele poldruga milijona kron! In zdaj bo pa ta ali ona gospodinja vprašala, kaj pa storiti, da bo ta denar ostal doma in bomo tudi mi nekaj od njega imeli? Odgovor je lahek, razložiti pa ga hočemo bolj obširno.

V Ljubljani je tovarna, kjer delajo domačo cikorijo, ta je

Kolinska tovarna za kavine primesi.

Ta tovarna dela torej domačo cikorijo, ki pa nima samo te prednosti, da je domača, temveč tudi še marsikatero druge dobre lastnosti.

Prvič daje ta cikorija kavi izvrsten okus. In koliko je to vredno, ve najbolje tisti, ki je že kdaj pil slabo kavo. Da je slaba, je največkrat vzrok slaba kavina primes. Kupujte Kolinsko cikorijo, in nikdar se Vam ne bo treba jeziti nad slabo kavo.

Drugič daje ta cikorija kavi prijetno barvo. Tudi to je nekaj vredno. Če kava nima lepe barve, ti kar ne gre v slast pa naj ima tudi morda dober okus. Zato: kupujte Kolinsko cikorijo in vaša kava bo imela kmalu lepo barvo.

Tretjič daje kolinska cikorija kavi prijeten vonj. Tudi to je veliko vredno. Kaj pomaga najboljša kava, če ti pa ne diši. Zato pridevajte kavi kolinske cikorije in kava bo vsem dišala in vsi jo bodo radi pili!

In slednjič je Kolinska cikorija v korist obmejnim Slovincem. Tudi tega ne sme zavedna slovenska gospodinja nikakor prezreti! Obmejni Slovenci so v nevarnosti, da se potujčijo. Branijo se sicer z vsemi silami, toda ponekod je pritisk sovražnih potujčevalcev prehud in sami se mu ne morejo vpirati. Mi jim moramo prihiteti na pomoč, da si bodo zidali »ljudske domove«, kjer se bode gojilo slovensko društveno življenje, da si bodo snovali gospodarska in druga društva, poštene čitalnice in knjižnice itd. Vse to delo je prevzela naša »Slovenska straža«. Toda brez denarja — to izprevidi vsak pameten človek — se ne da napraviti ničesar. Treba je denarja, mnogo denarja! Da bi dobila kolikor mogoče veliko denarja za svoje plemenito delo, je »Slovenska Straža« ukrenila, da se prodaja različno blago obmejnim Slovincem v korist. In med tem blagom zavzema odlično mesto Kolinska kavina primes v korist obmejnim Slovincem. Ravno zadnjič je prejela »Slovenska Straža« prvih tisoč kron za obmejne Slovence od prodane cikorije.

Slovenska gospodinja torej, ki kupuje Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem, kupuje dobro pošteno domače blago, ki ni niti vinar dražje nego vsaka druga cikorija, obenem pa podpira Slovensko Stražo v njenem delu za obmejne Slovence. Torej na vse strani vzroka dovolj, da vsaka naša družina rabi edinole Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem. ki pa mora imeti pritisnjen, da je res pristna, na ovitku pečat »Slovenske Straže«.

Za častite župne urade. Ravnokar je izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani novo, jako praktično prirejeno tiskovino za knjigo najemnikov. Cena legi 80 vinarjev.

Haggard: »Dekle z biseri.« Povest iz Neronove dobe. Ljudska knjižnica. 13. zvezek. 2 K 20 v, vez. 3 K 20 v. Katol. Bukvarna v Ljubljani.

Ta povest iz krščanske dobe je tako zanimiva, živa in vstanu priklicati spomine na junaško dobo življenja prvih spoznavalcev krščanske vere, da bo vsak naš človek, bodisi izobražen ali preprost rad po njej posegel, da si razširi dušno obzorje in oblaži srce.

**Usakdo ki boleha
na želodcu**

zahteval naj bi odločno da se
pripravlja njegova jedila le z

jedilno mastjo

Ceres

ker ta je po preiskavi dunajskega
vseučilišča izredno lahko
prebavna.

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

**Uvoz kave
Veležgalnica kave**

Zelodčne kaptljice lekarnarja C. Brady, prej

Marijacejske kaptljice imenovane, s sliko

Marijacejske Matere Božje kot varstveno znamko

so najboljšje, nad 30 let preiskušeno sredstvo proti motenju v prebavi vseh vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in težkočam v želodcu, tvoritvi želodčne kisline itd. Varu, e naj se pred podobn. gla. ečimi ponarejanji i. pazi naj se na zraven stoječo varstveno znamko s podpisom:

C. Brady

3268

Dobi se v lekarnah. — Razpošilja na deželo lekarnar C. Brady, Dunaj 1., Fleischmarkt 2/207. Steklenica za K 5.—, 3 dvojne steklenice za K 4-50 franko

Dobre harmnnike K 4'80. Nad 100.000 komadov razprodan.

Nikake carine! Jamstvo! Zamena dovoljena ali pa denar nazaj.

St. 300³/₄, 10 tipk, 2 reg., 28 gl., vel. 24/12 cm K 4'80. — St. 657³/₄, 10 tipk, 1 reg., 28 glasov, vel. 30/15 cm K 5'20. — St. 305³/₄, 10 tipk, 2 reg., 50 glasov, vel. 24/12 K 6'20. — St. 665³/₄, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 31/15 cm K 8'—, — St. 685/2 10 tipk, 2 reg., 50 gl. vel. 28/16 cm K 9'—, — Sola za samouk k vsaki harm. zastoni.

Pošilja proti povzetju c. kr. dvorni založnik

Jan Konrad, razpošiljalnica glasbil v Brnku št. 1377 (Češko).

Glavni katalog z več kakor 8000 slikami na zahtevo zastoni in brezplačno

Milijoni dam in gospodov
rabiyo **Feeolin**.

Vprašajte Vašega
zdravnika ali li

Feeolin
milo

najboljše sredstvo za kožo,
tase in zobni kožni črvi
možolji, pege, lagnje,
se tako malo čist obrz,
in se grše roke postanejo
aristokratsko fine. —
Feeolin-om se doseže
lepo čisto polt, nežne
bele roke itd. Cena kosu
K 1, 3 kosi K 2-50, 6 ko-
sov K 4, 12 kosov K 7.
Razpošilja **Ludvik Po-
linak**, preje **M. Felth**,
Dunaj VII, Seidengas.
43. Dalje se dobi v mnogih
drogerijah in lekarnah.
Prospekti zastoni in franko.

Naročajte
„Slovenca“!

Ne zamudite

pred nakupom vporabnih
predmetov in daril vseh
vrst zahtevati moj glavni
cenik s 8000 slikami ki
se pošlje vsakomur zastoni
in franko in v katerem
dobi vsak kaj primernega.

C. in kr. dvorni založnik

Jan Konrad

Brnku št. 1408 (Češko).

Staroznana trgovina „pri Lahu“

sedaj „pri Tončku“

na Vrhniki, Stara cesta

Naznanjam, da otvorim 15. t. m., popolnoma na novo urejeno

trgovino mešanega blaga

Za obilni obisk se priporoča

Vrhnika, meseca februarja 1911.

Anton Bučar, mlajši.

Pri živčnih boleznih bodijah in trganju po udih je na mnogih klinih praktično preizkušeni **Ichtiomentol** brez primernege učinka. V stekleni, franko kron 10.—, 10 steklen, franko K 10.—. Edina razpošilj. po ces. svet. in lekarnar. S. Edelmann, SAMBOR Ringplatz št. 34.

Zaslugek!

2—4 K na dan in stalno s prevzetim lahke pletenine doma. Edino moj stroj za hitro pletenje „Patenthebel“ ima izkušene jeklene dele, plete zasledljivo nogavice, modne in športne izdelke. Predznanje nepotrebno. Poduk zastoj. Oddaljenostne škodule Troški mail. Pism. garanc. tajne službe. Neodvisna eksistenca. Prospekt zastoj. Podčrta je pospeševanje domačega dela, trgov. sodn. protokol. Karl Wolf, Dunaj, Mariahilf, Neukengasse 1.00.

Orožje, streljivo in lovske potrebščine.

Vsako orožje je izstreljeno in nosi državni pečat za streljanje. Le najboljše kakovosti in lepo izdel. blago. Jamstvo za izborni funkcijoniranje. St. 100. Lefaucheux-samokres, kal. 7 mm, 6 strelcov, za patrone s stiftom, svetlo poliran s politiranim orehovim držalom, varnostnega zapora, dolgot 17 cm. Komad K 100. Isti kaliber 9 mm K 7-50. St. 101. Kaliber 7 mm, najtineje poniklan K 6-50. Kaliber 9 mm K 8-50.

Patroni za samokrese:

St. 507, 7 mm. baše se s kroglo,	25 kom. K —80
• 508, 9 „ „ „ „ „	25 „ „ —90
• 509, 7 „ „ „ „ „	25 „ „ 1—
• 510, 9 „ „ „ „ „	25 „ „ 1-25
• 511, 7 „ „ „ „ „	25 „ „ —70
• 512, 9 „ „ „ „ „	25 „ „ —90

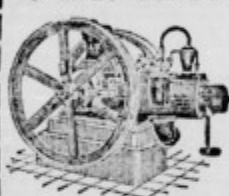
Največja izber vseh vrst samokresov, žepnih pistol, tercerol, pistol za gonjače in vino radnike, Fiobert - Teings lovske puške, lovske potrebščine, streljiva itd. najdete v mojem glavnem ceniku z nad 3000 podobami, ki se pošlje vsakomur zastoj in franko.

C. in kr. dvorni založnik

JAN KONRAD razpošiljalnica v Brnu 1400 (Češko),

CLIMAX motorji na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX 6,
Heiligenstädterstr. 81/1e.

Združene tovarne za volnino prodajajo leto zopet izključno po men 4000 komadov takozvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le K 4-40 komad in K 8-60 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuovina, temnosivi, okoli 150/200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno pisana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na **STEINER-jevo** komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za kočev

Dunaj II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar. Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weidbergerja Ilosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Menkendorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina, 3061 Fohringerja in dr. (1)

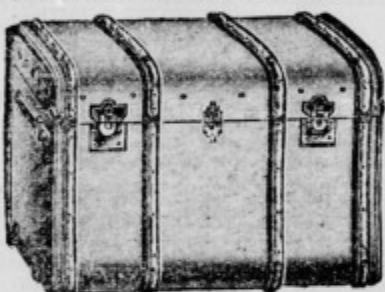
CERKOVNIKA

izkušenega krojača ali črevljarja, sprejme župnija Lipoglav, pošta Smarje-Sap, Dolenjsko. Ponudbe na župni urad Lipoglav. 432

Seno in slamo vseh vrst dobavlja

Viljem Löwbeer Dunaj II./2, Aspernbrückengasse 3. 80

Winkler-jevi kovčegi iz bičja, potni kovčegi in torbe.

Železni kovčegi, zbirali kovčegi, kovčegi za čevlje in klobuke, torbe iz usnja, kovčegi i. torbe s pripravo za potov, potrebščine ali brez nje.

Jos. Winkler sin spec. za kovčege Dunaj II., Nimmelsdorf 7, Telefon 83/7 lastn. ceniki zastoj in franko. Neprekosno! Zakusite zaupanje. Taka potrebna.

3.21

Naiboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Lenarni promet do 31. decembra 1910
čez 85 milijonov kron.

Lastna glavica K 503.575-98

Stanje vlog dne 31. decembra 1910
čez 21 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

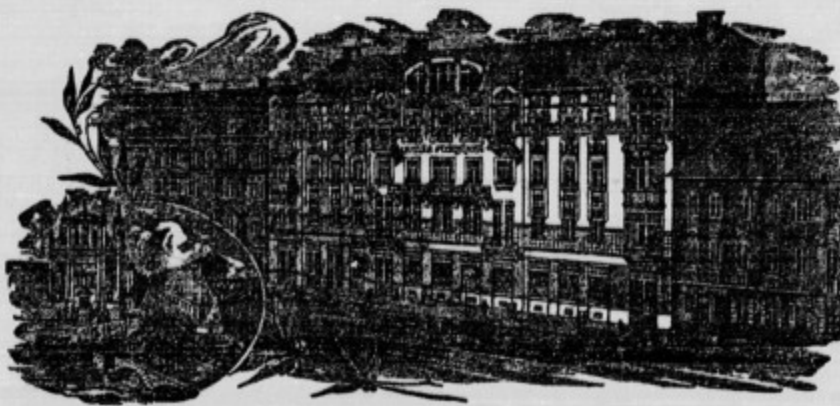
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta štev. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Unlon“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kaknega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštno-hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrugnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvo) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Dr. Ivan Sušteršič, predsed. Josip Siška, stolni kanonik, podpredsed. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, grščak, državni in deželni poslanec. Anton Kobl, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbornice in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. Ljubi Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.